

Юрій Пілюков,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та процесу, Західноукраїнського національного університету, провідний фахівець Тернопільського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України.
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9952-3423>

СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

У статті досліджуються сфери застосування поліграфа в умовах війни та дії воєнного стану в Україні. Важливою проблемою сучасної поліграфології є визначення нових напрямів застосування поліграфа в умовах війни, що сприяє подальшому розвитку цієї важливої галузі використання спеціальних знань. Широкомасштабна, війна внесла свої корективи і сучасна поліграфологія потребує окреслення нових напрямів. Мета дослідження – проаналізувати сфери застосування поліграфа та окреслити його можливості в умовах війни та дії воєнного стану в Україні. Наукова новизна полягає не тільки у переліку сфер застосування поліграфа, але й в комплексному аналізі чинних нормативно-правових актів України, які регламентують його застосування в умовах війни. Водночас, матеріали статті орієнтують суб'єктів використання спеціальних поліграфологічних знань щодо можливостей застосування поліграфа в сучасних умовах.

Під час дослідження було застосовано систему методів наукового пізнання, зокрема загальнонаукових аналізу, синтезу, дедукції, індукції; приватних узагальнення, моделювання; спеціальних формально-юридичний, системно-структурний та інші. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що в умовах широкомасштабної війни та дії воєнного стану в Україні, сфери застосування поліграфа істотно розширилися та набули особливої актуальності. Необхідність протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам національній безпеці, підвищення вимог до кадрового забезпечення сектору безпеки і оборони, а також забезпечення ефективного розслідування кримінальних правопорушень, зумовили зростання ролі поліграфологічних досліджень у діяльності державних органів, у комерційній та приватній сферах.

Ключові слова: поліграф; поліграфолог; нормативно-правові документи; національна безпека та оборона; кримінальні правопорушення; слідчі (розшукові) дії, оперативно-розшукові заходи; розвідувальна діяльність, судово-психологічні експертизи.

Pilyukov Yu.

Areas of application of polygraph in conditions of war and martial state in Ukraine

The article examines the areas of application of the polygraph in wartime and martial law in Ukraine. An important problem of modern polygraphology is the identification of new areas of application of the polygraph in wartime, which contributes to the further development of this important area of special knowledge. The large-scale war has made its own adjustments and modern polygraphology requires the delineation of new areas. The purpose of the study is to analyze the areas of application of the polygraph and outline its capabilities in wartime and martial law in Ukraine. The scientific novelty lies not only in the list of areas of application of the polygraph, but also in the comprehensive analysis of the current regulatory legal acts of Ukraine that regulate its use in wartime. At the same time, the materials of the article orient the subjects of use of special polygraphological knowledge regarding the possibilities of using the polygraph in modern conditions.

During the study, a system of scientific knowledge methods was applied, including general scientific analysis, synthesis, deduction, induction; private generalization, modeling; special formal-legal, system-structural, and others. The study provides grounds to assert that in the conditions of a large-scale war and martial law in Ukraine, the scope of application of the polygraph has significantly expanded and has become particularly relevant. The need to counter external and internal threats to national security, increasing requirements for staffing the security and defense sector, as well as ensuring effective investigation of criminal offenses, have led to an increase in the role of polygraph examinations in the activities of state bodies, in the commercial and private spheres.

Keywords: polygraph; polygraph examiner; regulatory and legal documents; national security and defense;

criminal offenses; investigative (search) actions, operational and search measures; intelligence activities, forensic psychological examinations.

Постановка проблеми. Успішний досвід застосування поліграфа у різних сферах життєдіяльності держави, перетворив цей малодоступний технічний засіб на інструмент, який став загальноновизнаним та позитивно сприйнятим не тільки фахівцями у сфері правоохоронної діяльності, а й суспільством в цілому. В сучасних умовах широкомасштабної війни застосування поліграфа набуває особливого значення і є предметом запеклих дискусій як українських так і зарубіжних вчених.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Науково-теоретичну базу для написання даної статті склали праці вітчизняних та зарубіжних дослідників, як О. Бусол, В. Весельський, В. Кузьмічов, В. Лисиченко, В. Марчак, О. Мотлях, О. Назаров, Ю. Орлов, М. Погорельський, М. Сегай, М. Селіванов, Л. Удалова. Вагомий внесок у розвиток поліграфологічних досліджень здійснили зарубіжні вчені J. Widacki, M. Kormos, M. Gołaszewski, F. Horvath, M. Stanley та ін. Сучасному досвіду використання поліграфа у сфері національної безпеки і оборони України в умовах воєнних загроз, присвятили наукові дослідження В. Журавель, Т. Морозова, А. Волобуєв, Л. Аркуша, К. Бабиш, О. Ващук, В. Вдовін, Р. Клименко, І. Когутіч, О. Колесніченко, О. Одерій, Д. Сергєєва, В. Соколкін, В. Стратонов, В. Шевчук та інші науковці та практики.

Мета дослідження – проаналізувати сфери застосування поліграфа та окреслити його можливості в умовах війни та дії воєнного стану в Україні.

Методи дослідження. Під час дослідження було застосовано систему методів наукового пізнання, зокрема загальнонаукові, приватні, спеціально-юридичні та інші. Методи аналізу та синтезу розкрили характерні риси правового регулювання застосування поліграфа, забезпечили дослідження окремих положень Конституції України, інших нормативно-правових актів, які прямо або опосередковано регламентують поліграфологічну діяльність. Метод дедукції використано для формулювання загальних висновків щодо сфер застосування поліграфа під час війни. Індуктивний метод сприяв виявленню закономірностей регулювання поліграфологічної діяльності у сферах національної безпеки та оборони, розслідуванні кримінальних правопорушень, у комерційній і приватній діяльності тощо. Формально-юридичний метод застосовувався для аналізу змісту чинних нормативно-правових актів, що регламентують поліграфологічну діяльність і застосування поліграфа.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з найбільш пріоритетних сфер застосування поліграфа вважається сфера забезпечення національної безпеки і оборони. Нові виклики сьогодення змусили переглянути стратегію захисту найважливіших державних інтересів, стимулювати прийняття швидких і зважених рішень у забезпеченні внутрішньої безпеки правоохоронних органів та інших державних структур України. Основу їх внутрішньої безпеки складають заходи, спрямовані на забезпечення належної кадрової політики, зокрема: при відборі кандидатів на службу; в ході проведення антикорупційних перевірок під час призначення кандидатів на вищі посади; при наданні окремим працівникам допусків до державної таємниці; під час проведення службових розслідувань за фактами надзвичайних подій з особовим складом тощо.

Заходи щодо посилення вимог до відбору кандидатів на службу у правоохоронні органи та спецслужби України, спрямовані, перш за все, на протидію загрозам, які можуть виникати всередині самої системи. Ризики витоку конфіденційної інформації, проникнення ворожих агентів у спецслужби України, проведення диверсійних операцій, прояви корупції серед особового складу, стали під час війни значно вищими.

У сучасних умовах протидії існуючим загрозам, кадрова робота повинна ґрунтуватися на принципах професіоналізму, доброчесності та об'єктивності, унеможливленні допущення системних помилок при вивченні кандидатів на проходження служби. Широке впровадження інноваційних методів виявлення умисно прихованої інформації, є невід'ємною частиною кадрових перевірок, які успішно практикують за допомогою поліграфа. Практика перевірок за допомогою поліграфа свідчить про те, що чим більш значимою для обстежуваної особи є приховувана нею інформація, тим більш вираженою є психофізіологічна реакція її організму [1, с. 175].

Правовими підставами застосування поліграфа та проведення поліграфологічних досліджень є: кодифіковані нормативно-правові акти Конституція, кодекси України; Закони України, що безпосередньо, або опосередковано регламентують поліграфологічну діяльність; підзаконні нормативно-правові акти України – накази, відомчі інструкції державних органів виконавчої влади, які конкретизують алгоритм застосування поліграфа тощо.

У відповідності до норм Конституції України, застосування поліграфа допустимо лише за згодою опитуваної особи і не повинно зазіхати на її права і свободи. У ч. 3 ст. 28 Основного Закону прямо вказується, що «жодна людина без її згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям» [2].

Ст. 281 Цивільного кодексу України (ЦКУ) вказує на можливість проведення досліджень з використанням поліграфа осіб, які досягли 18 років та власноруч підписали добровільну письмову згоду на проведення такого дослідження [3]. У ст. 26 Кодексу законів про працю України (КЗпП) вказано, що «при укладенні трудового договору може бути обумовлене угодою сторін випробування з метою перевірки відповідності працівника роботі, яка йому доручається» [4].

У Законах України, що регламентують діяльність правоохоронних органів, спецслужб, Збройних сил України, інших державних органів прямо передбачається застосування поліграфа під час кадрових, службових та антикорупційних перевірок та при проведенні службових розслідувань.

У ч. 2 ст. 50 Закону України «Про Національну поліцію України», зазначається, що «громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліцію, за їхньою згодою проходять тестування на поліграфі» [5].

Законом України «Про розвідку» (ст. 31) визначено, що перед призначенням на посаду, а також в інших окремих випадках, співробітник розвідувального органу повинен пройти психофізіологічне дослідження із застосуванням технічних засобів фіксації реакцій людини. Якщо такий співробітник розвідувального органу відмовився від проходження перевірки, у випадках призначення його на відповідну посаду, або не пройшов перевірку, у тому числі із застосуванням поліграфа, відмовився від оформлення допуску до державної таємниці або їй відмовлено в наданні такого допуску, така особа не може бути співробітником зазначеного органу [6].

Проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа передбачено також Законом України «Про державне бюро розслідувань». Зокрема у статті 26 вказано, що «До вступу на службу до Державного бюро розслідувань, а також не рідше одного разу на рік під час проходження служби в Державному бюро розслідувань, працівники Державного бюро розслідувань проходять психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфа» [7].

Подібні вимоги висуваються до кандидатів на відповідні посади в Бюро економічної безпеки (ст. 24 Закону України «Про бюро економічної безпеки України») [8].

Закон України від 31.07.2025 № 4560-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» спрямований перш за все, на посилення контролю за персоналом антикорупційних органів, виявлення можливих дій на користь держави-агресора, забезпечення контррозвідувальної безпеки [9].

Наказ Генеральної прокуратури України від 27.10.2025 № 341 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа в органах прокуратури України» [10] систематизує процедуру використання поліграфа в прокуратурі, формалізує гарантії прав людини, посилює тенденцію до розширення внутрішнього контролю в органах прокуратури, водночас поліграф розглядається як допоміжний інструмент, а не як джерело доказів. Подібний зміст має наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.11.2017 № 920 «Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України» [11].

Наказ Міністерства оборони України від 14.04.2015 р. № 164 «Про затвердження Інструкції з організації та проведення психофізіологічного дослідження персоналу із застосуванням поліграфа у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України» [12], спрямований на підвищення ефективності кадрових рішень, запобігання правопорушенням серед особового складу, перевірку достовірності інформації в ході проведення службових розслідувань за фактами колабораціонізму, дезертирства, фактів самовільного залишення частини (СЗЧ), втрати зброї, документів, порушення присяги, вчинення службових зловживань тощо.

Проведення тестувань за допомогою поліграфа, дозволяє з'ясувати широке коло питань: встановити достовірність анкетних та автобіографічних даних кандидата; виявити можливе кримінальне минуле та існуючі сучасні зв'язки; встановити справжні мотиви влаштування на службу та причини звільнення з попереднього місця роботи; виявити факти зловживання алкоголем, вживання наркотиків, схильність до азартних ігор та інших шкідливих звичок тощо [13, с. 51–52].

Під час перевірок кандидатів на вищі керівні та інші відповідальні посади, за допомогою поліграфа виявляють можливі ризики, зокрема ознаки недоброчесності, приховані контакти з членами злочинних

угруповань, агентами держави-агресора, наявність подвійного громадянства та інші небажані фактори. Поліграф показав свою ефективність також при вирішенні питань щодо можливості надання конкретним особам допусків до інформації, що має певні обмеження, в тому числі до державної таємниці, під час здійснення антикорупційних перевірок, при проведенні службових розслідувань тощо.

Поліграф також успішно застосовується у сфері розслідування кримінальних правопорушень. На сьогодні, в умовах війни та зростання загроз національній безпеці, особливого значення набуває розслідування саме воєнних, військових, корупційних кримінальних правопорушень, а також пов'язаних з державною зрадою, шпигунством, тероризмом, колабораціонізмом тощо.

Під час розслідування зазначених категорій кримінальних правопорушень, важливим є встановлення достовірності отриманої інформації, де важливу роль відіграє поліграф. Серед науковців та практиків давно тривають запеклі дискусії щодо можливості визнання даних, здобутих за допомогою поліграфа, повноцінними доказами у кримінальних провадженнях. Відомо, що нормами чинного кримінального процесуального законодавства України прямо не передбачено застосування поліграфа, водночас немає і жодних заборон.

Результати отримані під час тестування за допомогою поліграфа при проведенні оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, зазвичай розглядають не як окремих самостійний доказ, а як орієнтуючу та доказову інформацію, яку можна використовувати лише у сукупності з основними доказами, здобутими з інших джерел. Результати тестування також часто використовують в якості вихідних даних при призначенні судово-психологічної експертизи.

На процесуальність залучення поліграфолога в якості спеціаліста вказують відповідні норми Кримінального процесуального законодавства. Керуючись ст. 71 КПК, сторони кримінального провадження під час досудового розслідування «можуть залучити спеціаліста для надання консультацій, пояснень, безпосередньої технічної допомоги, а також складання довідок та висновків з питань, що належать до сфери його знань» [14]. Отже до технічної допомоги поліграфолога слід віднести безпосередній процес проведення психофізіологічного опитування з використанням поліграфа, процедуру розшифрування зареєстрованих детекторами поліграфа змін показників фізіологічних реакцій опитуваної особи, а також складання довідок та висновків щодо проведеного тестування. Щодо висновків поліграфолога (спеціаліста), до них слід віднести виключно «професійне письмове заключення, яке складене за результатами проведеного, не у межах судової експертизи, психофізіологічного опитування особи з використанням поліграфа» [15, с. 143].

Відаючи належне ролі поліграфа у розслідуванні кримінальних правопорушень, найбільш визнаним напрямом його застосування Мотлях О.І. вважає оперативно-розшукову діяльність, в ході якої вирішуються важливі завдання кримінального провадження. Під час опитування за допомогою поліграфа підозрюваних, свідків та потерпілих, можуть бути уточнені справжні мотиви злочину; підтверджені чи спростовані висунуті криміналістичні версії; визначена ймовірність причетності опитуваної особи та її співучасників до підготовки та вчинення злочину; здійснена оцінка достовірності наданої опитуваною особою інформації щодо місця події, приховування речових доказів, способу вчинення та обставин злочину; отримання криміналістично значущої інформації щодо невідомих раніше обставин злочину тощо [16, с. 253]. Така інформація орієнтує слідчого щодо обрання подальшої тактики та планування проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, допомагає визначити загальну стратегію досудового розслідування у кримінальному провадженні.

На підставі отриманих результатів, поліграфолог може надавати консультації оперативному працівнику, слідчому з тактики проведення допиту, обшуку, слідчого експерименту, або інших слідчих (розшукових) дій, де необхідною попередньою складовою є показання особи. Такі рекомендації допоможуть тактично правильно підготувати сценарій слідчої дії, обрати прийоми встановлення психологічного контакту, сформулювати блоки запитань та визначити послідовність їх пред'явлення допитуваній особі.

Призначення судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфа є однією з визначальних процесуальних форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень. За результатом експертного дослідження експерт складає висновок, який, згідно ст. 84 КПК, є джерелом доказів у провадженні.

Процесуальний порядок призначення та проведення судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфа є загальним і регламентується Законом України «Про судову експертизу» [17], Кримінальним процесуальним кодексом України [14] та іншими відомчими наказами та інструкціями з призначення та проведення судових експертиз.

Висновки. 1. В умовах широкомасштабної війни та дії воєнного стану в Україні, сфери застосування поліграфа істотно розширилися та набули особливої актуальності. Необхідність протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам національній безпеці, підвищення вимог до кадрового забезпечення сектору безпеки і оборони, а також забезпечення ефективного розслідування кримінальних правопорушень, зумовили зростання ролі поліграфологічних досліджень у діяльності державних органів. Застосування поліграфа знаходить позитивну оцінку фахівців при вирішенні цивільно-правових спорів, розв'язанні особистих та сімейних конфліктів, в банківській, освітній, комерційній та підприємницькій діяльності.

2. Найбільш пріоритетною сферою застосування поліграфа в сучасних умовах є забезпечення національної безпеки і оборони держави. Питання належного кадрового відбору, якості проведення антикорупційних перевірок та службових розслідувань із застосуванням поліграфа, сприяє підвищенню прозорості кадрової політики, зміцненню довіри суспільства до правоохоронних органів, що є особливо важливим під час війни та дії воєнного стану.

3. Важливим напрямом застосування поліграфа залишається сфера розслідування кримінальних правопорушень, насамперед воєнних злочинів, злочинів проти основ національної безпеки України, корупційних кримінальних правопорушень, а також злочинів, пов'язаних із колабораційною діяльністю, шпигунством і терористичною діяльністю. Результати поліграфологічних досліджень сприяють отриманню орієнтуючої інформації, перевірці слідчих версій, плануванню слідчих (розшукових) дій, широко використовуються під час проведення судово-психологічних експертиз.

Список використаних джерел

1. Пілюков Ю. О. Правові підстави використання поліграфа у забезпеченні внутрішньої безпеки правоохоронних органів України в умовах воєнного стану. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід : тези доповідей X Міжнар. наук.- практ. конф., 24-25 квіт. 2026 р. Тернопіль : ЗУНУ, 2026. С. 174–177. URL: <https://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/1803/1777> (дата звернення: 23.05.2026).
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 20.05.2026).
4. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 20.05.2026).
5. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
6. Про розвідку : Закон України від 17 вересня 2020 року № 912-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
7. Про державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
8. Про бюро економічної безпеки України : Закон України 28 січня 2021 року № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури : Закон України від 31.07.2025 № 4560-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4560-20#Text> (дата звернення: 23.05.2026).
10. Про затвердження Інструкції про порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа в органах прокуратури України: наказ Генеральної прокуратури України від 27.10.2025 № 341. URL: <https://data.gov.ua/dataset/59cef317-2fc6-4f50-9915-fba3264d5783/resource/926e62bc-1e8b-48b2-87eb-0c549f4f62dc> (дата звернення: 23.05.2026).
11. Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.11.2017 № 920. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1472-17#Text> (дата звернення: 20.05.2026).
12. Про затвердження Інструкції з організації та проведення психофізіологічного дослідження персоналу із застосуванням поліграфа у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України: наказ Міністерства оборони України від 14.04.2015 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0477-15#Text> (дата звернення: 20.05.2026).

13. Клименко Р. Роль та місце поліграфа в кадровій та правоохоронній діяльності Національної поліції України в умовах війни. Сучасний досвід використання поліграфа у сфері національної безпеки і оборони України в умовах воєнних загроз : зб. матеріалів панел. дискусії : IX Харків. міжнар. юрид. форум, м. Харків, 26 верес. 2025 р. Харків : Право, 2025. 170 с. URL: https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2025/11/IX-Kharkiv-International-Legal-Forum_POLYGRAPH_26.09.2025_compressed.pdf (дата звернення: 20.05.2026).
14. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 29.05.2026).
15. Пілюков Ю. О. Суб'єкти застосування спеціальних поліграфологічних знань у кримінальних провадженнях. Актуальні проблеми правознавства. 2025. ЗУНУ. Вип. 1 (41). С. 140-147. URL: <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/1-2025-1.pdf> (дата звернення: 29.05.2026).
16. Мотлях О. І. Окремі засади використання поліграфа під час розслідування кримінальних правопорушень. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 1., С. 250-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2015_1_24. (дата звернення: 22.05.2026).
17. Про судову експертизу : Закон України від 25 лют. 1994 року №4038-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 28. С. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення: 22.05.2026).

References

1. Pilyukov, Yu. O. (2026). Pravovi pidstavy vykorystannia polihrafa u zabezpechenni vnutrishnoi bezpeky pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Legal grounds for the use of polygraph in ensuring the internal security of law enforcement agencies of Ukraine under martial law]. Ukraina v umovakh reformuvannia pravovoi systemy: suchasni realii ta mizhnarodnyi dosvid: materialy X Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Ternopil, 2–3 travnia 2026 r.) – Ukraine in the context of legal system reform: modern realities and international experience: abstracts of the X International Scientific-Practical Conference, April 24–25, 2026. Ternopil: ZUNU, 222–224. Retrieved from <http://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/issue/view/26> [in Ukrainian].
2. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp#Text> [in Ukrainian].
3. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. № 435-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
4. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy [Labour Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 10 hrudnia 1971 r. № 322-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> [in Ukrainian].
5. Pro Natsionalnu politsiuu [On the National Police]: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 r. № 580-VIII. Retrieved from <https://zakon.rads.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
6. Pro rozvidku [On Intelligence]: Zakon Ukrainy vid 17 veresnia 2020 r. № 912-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text> [in Ukrainian].
7. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan [On the State Bureau of Investigation]: Zakon Ukrainy vid 12 lystopada 2015 r. № 794-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> [in Ukrainian].
8. Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [On the Bureau of Economic Security of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 28 sichnia 2021 r. № 1150-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> [in Ukrainian].
9. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo posylennia povnovazhen Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy ta Spetsializovanoi antykoruptsiinoi prokuratury: Zakon Ukrainy vid 31 lypnia 2025 r. № 4560-IX [On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning Strengthening the Powers of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine and the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4560-20#Text> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok provedennia psykhhofiziologichnoho doslidzhennia iz zastosuvanniam polihrafa v orhanakh prokuratury Ukrainy: nakaz Heneralnoi prokuratury Ukrainy vid 27 zhovtnia 2025 r. № 341 [On Approval of the Instruction on the Procedure for Conducting Psychophysiological Examination Using a Polygraph in the Prosecutor's Office of Ukraine]. Retrieved from <https://data.gov.ua/dataset/59cef317-2fc6-4f50-9915-fba3264d5783/resource/926e62bc-1e8b-48b2-87eb-0c549f4f62dc> [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vykorystannia polihrafiv u Natsionalnii politzii Ukrainy: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 13 lystopada 2017 r. № 920 [On Approval of the Instruction on the Use of Polygraphs in the National Police of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1472-17#Text> [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii ta provedennia psykhoфизиологичного doslidzhennia personalu iz zastosuvanniam polihrafa u Ministerstvi oborony Ukrainy ta Zbroinykh Sylakh Ukrainy: nakaz Ministerstva oborony Ukrainy vid 14 kvitnia 2015 r. № 164 [On Approval of the Instruction for Organizing and Conducting Psychophysiological Examination of Personnel Using a Polygraph in the Ministry of Defence and the Armed Forces of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0477-15#Text> [in Ukrainian].
13. Klymenko, R. (2025). Rol ta mistse polihrafa v kadrovii ta pravookhoronni diialnosti Natsionalnoi politzii Ukrainy v umovakh viiny [The role and place of the polygraph in personnel and law enforcement activities of the National Police of Ukraine during wartime]. Suchasnyi dosvid vykorystannia polihrafa u sferi natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy v umovakh voiennykh zahroz: zbirnyk materialiv panelnoi dyskusii IX Kharkivskoho mizhnarodnogo yurydychnoho forumu – Modern experience in using polygraph in the sphere of national security and defense of Ukraine in conditions of military threats: collection of materials of panel discussion: IX Kharkiv. International Legal Forum, Kharkiv, September 26, 2025. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
14. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 r. № 4651-VI [Criminal Procedure Code of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].
15. Pilyukov, Yu. O. (2025). Subiekty zastosuvannia spetsialnykh polihrafologichnykh znan u kryminalnykh provadzhenniakh [Subjects of application of special polygraphological knowledge in criminal proceedings]. Aktualni problemy pravoznavstva - Aktual problems of law, 1(41), 140–147. Retrieved from <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/1-2025-1.pdf> [in Ukrainian].
16. Motliakh, O. I. (2015). Okremi zasady vykorystannia polihrafa pid chas rozsliduvannia kryminalnykh pravoporushen [Certain principles of using a polygraph during the investigation of criminal offenses]. Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, 1, 250–259 [in Ukrainian].
17. Pro sudovu ekspertyzu: Zakon Ukrainy vid 25 liutoho 1994 r. № 4038-XII [On Forensic Examination] (1994). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 28, Art. 232 [in Ukrainian].

Стаття надійшла 01.06.2026

Стаття прийнята до друку 29.06.2026

Опубліковано 31.08.2026